

Grice

Maria Aloni
ILLC-University of Amsterdam
M.D.Aloni@uva.nl

Theoretische filosofie 2014

April 24, 2014

Paul Grice (1913 – 1988): betekenis en gebruik

- ▶ Standard onderscheid in de taalkunde:
 - ▶ Semantiek: theorie van conventionele betekenisrelaties
 - ▶ Pragmatiek: theorie van taalgebruik in context
- ▶ Grice: interpretatie resultaat van complexe interactie semantiek/pragmatiek
 1. Stabiele conventionele betekenis kan worden gebruikt in conversatie met de intentie additionele informatie over te dragen [Grice 'Logic and Conversation']
 - (1) A: 'Smith heeft geen vriendin op het moment'
B: 'Hij gaat de laatste tijd heel vaak naar New York'
 - a. **Conventionele betekenis** (van B's uiting):
dat Smith de laatste tijd heel vaak naar New York gaat
 - b. **Conversationale implicature**: misschien heeft Smith een vriendin in New York
 2. **Conventionele betekenis** uiting ook te reconstrueren uit gebruik via **sprekersintenties** [Grice 'Meaning']

Terug naar semantiek vs pragmatiek

- ▶ Systematische gebruikstheorieën leiden tot veronderstellen van een of andere vorm van conventionele betekenis
- ▶ 'Emerging picture': semantiek en pragmatiek hiërarchisch gerelateerd
 - ▶ De pragmatiek opereert op de conventionele betekenissen die de semantiek analyseert en beschrijft
 - ▶ Formele semantiek: conventionele zinbetekenis via logische analyse
 - ▶ Natuurlijke Taal \mapsto Logische Taal \mapsto Modellen
- ▶ Potentieel probleem: kloof tussen logica en taal
- ▶ Grice's pragmatische oplossing
 - ▶ Grice over conversationale implicaturen: Over hoe semantiek en pragmatiek samen moeten werken om interpretaties te genereren

Logica en taal

- ▶ Verhouding logica en taal volgens Grice

I wish rather to maintain that the common assumption of the contestants that the divergences [between logic and language] do in fact exist is (bradly speaking) a common mistake, and that the mistake arises from an inadequate attention to the nature and importance of the conditions governing conversation. (p.43)

- ▶ Verhouding logica en taal volgens formalisten en informalisten.
 - ▶ Op welke punten zijn formalisten en informalisten het oneens?
Waarin vergissen beide kampen zich volgens Grice?

Say vs implicate

- ▶ Said vs implicated
 - ▶ said = 'closely related to the conventional meaning of the words uttered'
 - ▶ implicated = what is implied, meant, suggested beyond what is literally said
- ▶ Grice onderscheidt twee soorten implicatures, welke?
 - ▶ Conventionele implicature
 - ▶ Conversationele implicature

Conventionele implicature

- ▶ Conventional implicature: sometimes conventional meaning of the words used will determine what is implicated

(2) He is an English man; he is, therefore, brave.

What is said and what is implicated?

- ▶ Kun je een ander voorbeeld van een conventionele implicature geven dan die in de tekst gegeven wordt?

Conversationalele implicature

- ▶ Wat is een conversationale implicature? Wat is het verschil tussen een conversationale en een conventionele implicature?
 - ▶ Conversationale implicatures: subclass of non conventional implicatures which are essentially connected to certain general feature of discourse
- ▶ Features: cancelability, non-detachability, non conventional, ...
- ▶ Kun je een ander voorbeeld van een conversationale implicature geven dan die in de tekst gegeven wordt?

Coöperativiteit

- ▶ Coöperatieprincipe:
 - ▶ deelnemers aan een conversatie gedragen zich zo dat het gemeenschappelijk doel, communicatie, optimaal wordt gediend.
- ▶ Conversationele maxims (in 4 categorieën):
 1. Kwaliteit
 - ▶ Zeg niet iets wat je niet gelooft
 2. Kwantiteit
 - ▶ Geef niet meer of minder informatie dan vereist
 3. Relatie
 - ▶ Wees relevant
 4. Wijze
 - ▶ Wees duidelijk en ondubbelzinnig
- ▶ Grice: Conversationele implicaturen volgen uit de aanname dat de spreker voldoet aan het coöperatieprincipe en maxims

Voorbeelden

► Group A: no maxim violation

- (3) A: 'Smith doesn't seem to have a girlfriend these days.'
B: 'He has been paying a lot of visits to New York lately.'
- a. **Conventionele betekenis** (van B's uiting):
dat Smith de laatste tijd heel vaak naar New York gaat
 - b. **Conversationale implicature**: b.v. misschien heeft Smith een vriendin in New York

► Group B: clash

- (4) A: 'Where does C live?'
B: 'Somewhere in the South of France.'
- a. **Conventionele betekenis** (van B's uiting):
dat C woont ergens in Zuid Frankrijk
 - b. **Conversationale implicature**: B weet niet in welke stad

► Group C: exploitation

- Flouting of quantity (in testimonial for pupil)
- Flouting of quality (irony, metaphor, meiosis, hyberbole)
- ...

Vragen

- ▶ A zegt: 'C is het zonnetje in huis', om aan B duidelijk te maken dat C altijd vrolijk is. Is hier sprake van een conversationele implicature in de zin van Grice? Waarom (niet)?
- ▶ B wil de deur op slot doen en A zegt: 'C is nog buiten', om aan B duidelijk te maken dat iemand nog buiten is. Is hier sprake van een conversationele implicature in de zin van Grice? Waarom (niet)?

(5) C is nog buiten

- lemand is nog buiten \mapsto logisch gevolg (not cancelable)
- Wacht met de deur op slot te zetten \mapsto conversationele implicature

Generalized vs particularized conversational implicatures

- Kun je een ander voorbeeld van een gegeneraliseerde conversationele implicature (generalized conversational implicature) geven dan die in de tekst gegeven wordt?

(6) Sommige studenten spreken Spaans.

- a. **said:** sommige en misschien alle
- b. **implicated:** niet alle
- c. **meant:** sommige en niet alle

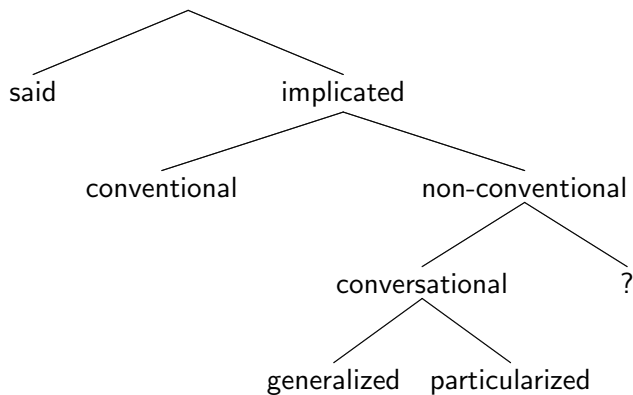
(7) Jan spreekt Spaans of Italiaans

- a. **said:** inclusief of
- b. **implicated:** niet allebei
- c. **meant:** exclusief of

Voorbeeld van derivatie

- (8) Sommige studenten spreken Spaans.
- a. **said**: sommige en misschien alle
 - b. **implicated**: niet alle
- (9) Grices redenering voor: *sommige* (A,B) \leadsto *niet alle* (A,B)
- a. Spreker S zei *sommige*(A,B) ipv *alle* (A,B);
 - b. *alle* (A,B) is meer informatief dan *sommige*(A,B);
 - c. Als S evidentie had dat *alle* (A,B), dan zou ze ook hebben gezegd; [kwantiteit]
 - d. Dus heeft S geen evidentie dat *alle* (A,B);
 - e. S is goed geïnformeerd;
 - f. Dus is *alle* (A,B) onwaar.
- ▶ Twee aannamen: (i) S is coöperatief (voldoet aan maxims), maar ook (ii) goed geïnformeerd;
 - ▶ Redenering afhankelijk van alternative zinnen S had kunnen gebruiken.

Samenvatting Grice

Descartes

- ▶ Wat weten we volgens Descartes uiteindelijk over de essentie (nature) van het stukje was? Wat zegt dit over onze kennis uit de waarneming?
 - ▶ Uitgebreidheid als essentiële eigenschap van stuk was [res extensa]: [hard/koud, vloeibaar/warm zijn slechts attributen (niet blijvend), uitgebreidheid is wat overblijft als wij verwijderd hebben wat geen betrekking op de was zelf heeft]
 - ▶ Essentie van lichamen [helder en duidelijk] door geestelijk inzicht waargenomen [dus a priori], niet door zintuigen [of voorstelling]
 - ▶ Kennis uit de zintuigelijke waarnemingen levert volgens Descartes dus geen kennis op van de essenties van dingen en gaat enkel over veranderlijke zaken [Descartes is rationalist: alleen geestelijk inzicht bron van fundamentele kennis]

Berkeley

- ▶ In de dialoog van Berkeley worden de eigenschappen van waargenomen objecten eveneens besproken. Hylas zegt dat sommige daarvan in de objecten zelf gelegen zijn (exist in the bodies). Hoe reageert Berkeley, bij monde van Philonous? Wat voor kennis zouden wij volgens Berkeley kunnen hebben over het stukje was?
 - ▶ Philonous reageert hierop dat geen eigenschappen (primair of secondair) van waargenomen objecten in de objecten zelf gelegen zijn, maar alleen in de geest bestaan.
 - ▶ Voorbeeld van argument van Berkeley: b.v. 'tiny insect.
 - ▶ Volgens Berkeley kan het stukje was dan ook niet anders gekend worden dan als een verzameling van sensible qualities binnen onze geest.

Kant

- ▶ Welke kenvermogens onderscheidt Kant, en welke rol spelen zij bij de waarneming van een stukje was? (10p)
 - ▶ Minimaal antwoord: twee vermogens (zintuigelijkheid, verstand); onderscheid vorm en materie (gewaarwording) in zintuigelijkheid; rol verstand (onbepaalde verschijning wordt bepaald object van kennis middels begrip 'was')
- ▶ Hoe analyseert Kant de essentiële eigenschap die Descartes in de was ontdekt?
 - ▶ Extension is geen begrip van Verstand [contra Descartes], geen gewaarwording [contra Berkeley], maar zuivere aanschouwing, a priori vorm van onze zintuigelijkheid [dus geen eigenschap van externe objecten op zichzelf, maar vorm van onze ruimtelijke verschijningen]

Wanneer ik uit de voorstelling van een lichaam wegneem wat het verstand daarbij denkt, zoals substantie, kracht, deelbaarheid, etc., en ook wat ervan tot de gewaarwording behoort, zoals ondoordringbaarheid, hardheid, kleur, etc., dan blijft er van deze empirische aanschouwing toch nog iets over, namelijk uitgebreidheid en gestalte. Die behoren tot de zuivere aanschouwing die a priori, louter als vorm van de zintuiglijkheid, in de geest aanwezig is, ook zonder dat er sprake is van een werkelijk zintuiglijk object of van gewaarwording. (A21, B36)

Vraag 2: minimaal antwoord

► Hume

- Oordeel (i) is een wiskundig oordeel. Hume zegt over de wiskundige wetenschappen dat de ideeën in deze wetenschappen altijd 'clear and determinate' (29) zijn. Dit zal dus waarschijnlijk ook gelden voor (i). ['relation between ideas']
- Oordeel (ii) is een empirisch oordeel. Dit oordeel komt tot stand doordat we externe indrukken ontvangen en op basis van deze indrukken ideeën over vormen (30). ['matter of fact']

► Kant

- Oordeel (i) is een wiskundig oordeel en is synthetisch en a priori.
- Oordeel (ii) is een empirisch oordeel en is synthetisch en a posteriori.

► Carnap

- Oordeel (i) is een wiskundig oordeel. Het is analytisch en a priori/zegt niets over de werkelijkheid, maar toch betekenisvol
- Oordeel (ii) is een empirisch oordeel/ervaringszin en is synthetisch a posteriori/waar of onwaar op basis van de waar of onwaarheid van de protocolzinnen van de taal

Frege

- ▶ Frege bediscussieert in *Der Gedanke* onder meer de ontologische status van de Gedanken. Hij stelt “Ein drittes Reich muss anerkannt werden.” (Frege, *Der Gedanke*, p. 69) Welke andere rijken zijn wel onderkend en wie of wat bevolken die?
 - ▶ Een buitenwereld (met bomen, stenen, huizen) en een binnenwereld (ervaringen, gevoelens, stemmingen, neigingen).
- ▶ Geef Freges redenering weer die leidt tot bovenstaande conclusie. Specificeer in uw antwoord elke stap in zijn redenering vanuit (verborgen) premissen naar conclusie.
 1. Er is een buiten- en een binnenwereld.
 2. Gedanken behoren niet tot de buitenwereld (+ argument)
 3. Gedanken behoren niet tot de binnenwereld (+ argument)
 4. Gedanken behoren dus tot een derde rijk.

Frege

- ▶ Noem één andere filosoof die we tot op heden in het college Theoretische Filosofie hebben bestudeerd die het op dit punt niet met Frege eens zou zijn en leg uit waarom niet. Wat zou diens positie zijn met betrekking tot de ontologische status van Gedanken? Ondersteun uw antwoord met een citaat.
 - ▶ Quine zegt over meanings dat ze 'as obscure intermediary entities, may well be abandoned' (ref.) terwijl ze voor Frege niet alleen duidelijke entiteiten zijn, maar ook zonder welke je niet over waarheid kan spreken.
 - ▶ Quine noemt onze kennis een 'man-made fabric' (ref.) wat haaks staat op de onafhankelijke en eeuwige status die de Gedanken (objecten of inhouden van kennis) volgens Frege hebben.
 - ▶ Locke heeft het over woorden dat ze staan voor 'nothing but the ideas in the mind of him that uses him' (ref.) en dat staat haaks op de geest onafhankelijke status die betekenissen volgens Frege genieten.
 - ▶ etc.